

عنوان:

تحلیل کاربرد کار از راه دور در توسعه و ترویج روستایی با روش SWOT

نویسنده گان:

عادل سلیمانی

دانشجوی کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه رازی کرمانشاه

کیومرث زرافشانی

استادیار دانشکده کشاورزی و عضو مرکز پژوهشی تحقیقات توسعه اقتصادی اجتماعی دانشگاه رازی کرمانشاه

E-mail: AdelSulaimany@gmail.com

آدرس: کرمانشاه- روانسر بلوار ۲۲ بهمن کوچه شقایق ۵ - پلاک ۱۰۹۱- کدپستی: ۶۷۹۶۱۵۶۸۸۳

چکیده:

کار از راه دور یا TeleWork شیوه ای نوین در انجام وظایف است که به کمک تجهیزات رایانه‌ای و مخابراتی، ایجاد کننده مشاغل جدید خواهد بود که امروزه طیف گسترده ای از مشاغل از اپراتورها تا مدیران را بر می گیرد، در واقع «کار از راه دور» تبلور عینی کاربرد فناوری اطلاعات در عرصه اشتغال، به منظور ایجاد فرصت های نوین برای افراد می باشد که با سازماندهی کار، افراد به طریقی انعطاف پذیر از نظر زمان و مکان به انجام وظیفه و پاسخ به امور محوله می پردازند و با تغییر موقعیت جغرافیایی محل کار، وظائف شغلی انجام می گیرد. به تعبیر دیگر «کار از راه دور» آرایش و ساماندهی نوین مولفه های شغلی از بعد زمان و مکان با استفاده از سیستم های رایانه‌ای و ارتباطی به منظور بهبود نتایج کار می باشد. با توجه به قابلیت های ارزنده ی و مؤثر کار از راه دور در عرصه ی توسعه و ترویج روستایی، برای مروجین و کشاورزان و مهاجور ماندن فناوری مذکور و لزوم سازگاری و بهره‌مندی از تکنولوژی های جدید، در این پژوهش به بررسی نقاط قوت، ضعف، فرصتها و تهدیدهای کار از راه دور در توسعه ی روستایی با استفاده از تکنیک SWOT پرداخته شده است. در نهایت پیشنهاداتی جهت استفاده بهینه و مؤثر از این تکنولوژی در راستای توسعه ی روستایی ارائه گردید.

کلمات کلیدی: کار از راه دور، کار و اشتغال، فناوری اطلاعات، توسعه روستایی.

مقدمه:

بی شک یکی از مهمترین پدیده های هزاره سوم، رشد چشمگیر و روز افزون فناوری اطلاعات و تاثیر آن بر تمامی جوانب زندگی بشر می باشد. یکی از این جنبه هایی نیز که به شدت تحت تاثیر این پدیده قرار گرفته بحث کار و اشتغال می باشد و به گونه ای درآمده که در چند سال آینده بدون بهره برداری از فناوری اطلاعات عملاً نمی توان کاری را از پیش برد. با پذیرش این تأثیرات می بینیم که مشاغل از جهات گوناگونی مانند نوع، چگونگی انجام، سرعت، دقت و سهولت در انجام آنها دچار دگرگونی شده اند. در این میان باید بخش کشاورزی بویژه در کشورهای در حال توسعه به عنوان موتور رشد برای توسعه پایدار روستایی عمل نماید. از منظر قیاس گرایانه، توسعه مناطق روستایی نسبت به مناطق شهری در وضعیتی نسبتاً عقب مانده بسر می برد. عرضه خدمات کشاورزی و روستایی بعنوان یکی از محورهای اساسی توسعه بخش کشاورزی در کشورهای درحال توسعه، از مقتضیات عصر حاضر به شمار می رود (حسینی و شریف زاده، ۱۳۸۶).

از طرفی اطلاعات صحیح، بهنگام، در دسترس و قابل استفاده، به پیشرفت علمی و فنی کمک می نماید و می تواند نقش کلیدی را در جریان توسعه و حمایت و تقویت خانوارهای روستایی و باتبع اقتصاد ملی ایفا کند (اسدی، شریف زاده، و مرادزادی، ۱۳۸۶؛ حسینی و شریف زاده، ۱۳۸۶؛ Adekoya, 2006). فناوری های اطلاعات و ارتباطات می تواند فرصت هایی برای آمادگی الکترونیکی جهت توسعه پایدار جوامع انسانی ایجاد نماید. ICT فرصت های وسیعی را برای پیشرفت در تمامی سطوح زندگی و برای منفعت همه افراد جامعه عرضه می کند. همچنین تمرکز ICT در روستاها عواملی چون دسترسی به آموزش، اشتغال، مراقبت پزشکی، و مشارکت در تصمیم گیری را بهبود می بخشد. ICT به همه افراد فرصت های مساوی داده و آن ها را در پذیرش اطلاعات و فناوری ها (پذیرش یک روش یا تکنولوژی که مناسبت بیشتری با توانمندی ها و شرایط اجتماعی - اقتصادی دارد) متقاعد می سازد. با طی این روند می توان بیان داشت که ICT در کاهش فقر، افزایش تولید کشاورزی، قدرت دهی به فقرا، و خصوصاً زنان نقش فزاینده ای دارد (خیری و بلوچی، ۱۳۸۲). فناوری در ظاهر، بعضی از مشاغل را حذف کرده یا تغییر می دهد اما در واقع بسیاری مشاغل جدیدتر، مفیدتر و متنوع تر ایجاد می کند. با در نظر گرفتن این تحولات دیگر خدمات نیروی کار به جای عرضه در محل به سمت عرضه اینترنتی پیش می رود و تقاضا برای نیروی کار وابستگی کمتری به شرایط محلی و جغرافیای پیدا می کند که در اینجا بازار کار از راه دور ۱ و کار از راه دور ۲ و کار الکترونیکی ۳ را خواهیم داشت. کار از راه دور، امروزه در بسیاری از بخش های اقتصادی همانند بانکداری، بیمه، بهداشت و درمان، حقوق، ساخت و تولید و بازاریابی، خود را نشان داده است. حدود ۳۰ سال پیش در امریکا، کارهایی که امکان انجام آنها با تلفن میسر بود (مثل دادن مشاوره یا پاسخگویی تلفن و ...) به عنوان «کار از راه دور» شناخته شد و از همان زمان در سطوح ایالتی و محلی، امریکایی ها شروع کردند به وضع کردن قوانینی مرتبط با آن و در عین حال، تشویق مردم به روی آوردن به آن، ضمن اطلاع یافتن از اصول و قواعد و قوانین و رعایت کردن آنها. ۱۰ سال پیش از این، «کار از راه دور» به صورت سنتی به این معنا بود که کارمندان از خانه هایشان با استفاده از کامپیوتر و مودم های ابتدایی آن زمان به شبکه های کامپیوتری ۴ شرکت متصل شوند.

¹ TeleWork Marketing

² TeleWork

³ E-Work

⁴ Computer Network

اما امروزه «کار از راه دور» معنا و مفهوم وسیعتری یافته است و هر کسی که تمام یا بخشی از کارش را در خانه انجام دهد در واقع «کار» را «از راه دور» انجام داده است. این می‌تواند کارهای کامپیوتری یا تلفنی باشد، اما امروزه، «کار از راه دور» تحقیق و مطالعه، کارهای طراحی، تحلیل داده‌ها و اطلاعات، ارائه مشاوره‌های عمومی یا تخصصی و حتی آموزش را نیز در بر می‌گیرد (هوس و جاگر، ۱۹۹۹).

تعریف دیگری از «کار از راه دور» به همین سادگی است که شخصی بتواند از جایی خارج از فضا و محیط‌های رسمی کار، کار را انجام دهد. از سوی دیگر، عده‌ای از افراد به اشتباه فکر می‌کنند که افرادی که «کار از راه دور» انجام می‌دهند ضرورتاً باید جزو افرادی باشند که برای خودشان کسب و کاری دارند و فقط در این صورت است که چون کسب و کار خودشان را دارند می‌توانند از راه دور کارهایشان را انجام دهند. اما، چنین نیست. با عنایت به قابلیت‌ها و پتانسیل‌های فراوان کار از راه دور و مهجور ماندن به کارگیری و تعریف آن در عرصه‌ی توسعه‌روستایی، در این مقاله سعی شده تا با استفاده از روش SWOT، کاربرد کار از راه دور در توسعه روستایی مورد تحلیل قرار گیرد.

روش تحقیق و شیوه مطالعه

روش انجام این پژوهش مطالعات کتابخانه‌ای و اسناد پژوهشی است و از الگوی تحلیلی SWOT به عنوان روشی موثر برای تحلیل محیط و بررسی همه جانبه موضوع استفاده شده است.

اهداف پژوهش

هدف کلی: تحلیل کاربرد کار از راه دور در توسعه روستایی با روش SWOT

اهداف جزئی:

- آشنایی با مفهوم کار از راه دور
- بیان نیازمندی‌های ایجاد و راه اندازی مشاغل کار از راه دور در روستاها
- تبیین نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای استفاده از کار از راه دور در روستاهای ایران
- ارائه راهبردهایی برای به کارگیری این شیوه در محیط‌های روستایی ایران

فناوری «کار از راه دور»

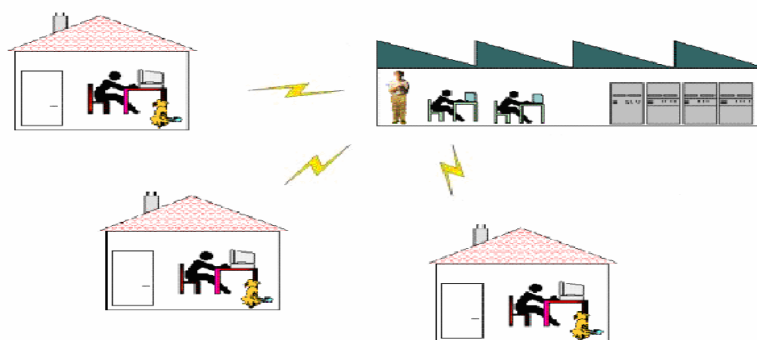
کار از راه دور چیست؟

«کمیسیون اروپایی Telework»، کار از راه دور را این چنین تعریف کرده است:

«استفاده از رایانه‌ها و ارتباطات راه دور به منظور تغییر موقعیت جغرافیایی محل کار و انجام وظایف شغلی» را کار از راه دور می‌گویند.

کار از راه دور، قابلیت کار در خانه یا مرکز کار از راه دور نزدیک خانه به مدت یک یا چند روز در هفته به جای رفتن به دفتر اصلی است. کار از راه دور، روشی برای آوردن کار نزد شخص به جای رفتن شخص به محل کار می‌باشد. این برنامه در صورتی که شخص کارش را از طریق راه دور و در منزلش انجام دهد، می‌تواند نیاز به سفرهای هر روزه به

محل کار را به طور کامل برطرف نماید. در صورتی که یک مرکز از راه دور که در مجاورت محل زندگی فرد است مورد استفاده قرار گیرد نیز، زمان و مسافتی را که شخص هر روزه طی می کند را به طور قابل توجهی کاهش می دهد. در روش کار از راه دور، کار به طریقی انجام می شود که منافع بالقوه ای را برای افراد و کارفرمایان ایجاد می کند. در واقع راهی برای انجام کار صرفنظر از مکان آن است و نتیجه ای است که می تواند در متعادل کردن یک زندگی کاری مثبت داشته باشد. کار از راه دور منافع ویژه ای را برای کسانی دارد که زمان قابل ملاحظه ای را صرف رفت و آمد به جلسه ها، یا طی مسیر در راه اداره می کنند یا معمولاً در حال حرکت هستند ولی از اداره و دفتر کار یا منزل به عنوان یک پایگاه استفاده می کنند. افراد می توانند از طریق کامپیوتر و مودم به محل کار متصل شوند یا کارهایی را که نیاز به چیزی غیر از تلفن ندارند را به آسانی انجام دهند (شکل ۱). افراد می توانند به صورت تمام وقت و یا چند روز در هفته، کار از راه دور انجام دهند. افراد از راه دور برای خودشان و کارفرمایانشان میلیون ها دلار صرفه جویی می کنند. کار از راه دور می تواند مشکلات رفت و آمد را به وسیله کاهش زمان سفر و کاهش استرس که منجر به شادتر و انعطاف پذیرتر شدن محیط کاری می شود را کاهش دهد. کار از راه دور نقش مهمی در کاهش میزان مسافت های مورد نیاز برای رسیدن به محل کار و انجام کار و بنابراین تولید ارزش افزوده برای محیط با کاهش ازدحام و انتشار گاز دی اکسید کربن، اکسید نیتروژن و مواد دارای ذرات ریز در محیط را دارد.

شکل ۱. نمایش کار از راه دور

تعداد کسانی که در سطح دنیا با این شیوه اشتغال دارند، به نحو چشمگیری در حال افزایش است. در بعضی کشورها، اشخاص از راه دور درصد قابل توجهی از نیروی کار فعال آن کشورها را تشکیل می دهند؛ به طوری که فقط در کشور فنلاند ۱۷ درصد و در آمریکا ۹ درصد از نیروی کار فعال را اشخاص از راه دور تشکیل می دهند و پیش بینی شده در سال ۲۰۲۰ حدود ۶۴ درصد از نیروی کار آمریکا را اشخاص از راه دور تشکیل خواهند داد. مهم ترین مقوله در کار از راه دور، توجه ویژه به فناوری اطلاعات و سرمایه گذاری در این زمینه است. در کشورهای مختلف، میزان این سرمایه گذاری ها روز به روز در حال افزایش است. مطالعات آیتک (ITAC) نشان می دهد استخدام هر کارمند کار از راه دور به طور سالانه ۱۰ هزار دلار صرفه جویی برای کارفرمایان به دنبال دارد. پر واضح است که استفاده از کار از راه دور، علاوه بر صرفه جویی برای کارفرمایان، صرفه جویی هایی را هم برای دولت ها و ملت ها به دنبال خواهد داشت. از طرفی پراکندگی و تعداد زیاد مناطق روستایی در ایران و عدم دسترسی ساده و آسان مروجین و روستاییان به راستای ارائه و دریافت خدمات کشاورزی و اداری چالش ها و هزینه های زیادی را بر طرفین و دولت تحمیل می نماید به

⁵ International Telework Association & Council

نظر می‌رسد با فراهم شدن بسترهای لازم برای ارائه‌ی کار از راه دور برای کشاورزان و مروجین حرکتی مؤثر در عرصه‌ی خدمت‌رسانی و تحقق عدالت اجتماعی در روستاها صورت گیرد و موجبات توسعه‌ی پروستا‌های کشورمان بهتر فرام گردد. بنابراین استفاده از روش کار از راه دور، برای ساماندهی سفرهای کاری می‌تواند یکی از مزایا و دلایل اصلی ترویج کار از راه دور در روستاهای کشور محسوب شود.

چگونه افراد (مروج و کشاورز) سود می‌برند؟

- **کاهش سفرها:** زمان و هزینه‌های مربوط به آن و کاهش یا حذف استرس سفرهای روزانه به محل کار. کار از راه دور نیاز به اتومبیل را نیز ممکن است برطرف نماید.
- **افزایش انعطاف پذیری:** افراد از راه دور می‌توانند برنامه‌ی کاریشان را با نیازها و خواسته‌های شخصی خود هماهنگ کنند. آنها همچنین می‌توانند انعطاف‌پذیری بیشتری در زمان انتخاب مکان زندگی در صورت مهم و قابل توجه نبودن مسیر و مسافت سفر به محل کار، داشته باشند.

نیازمندی‌های ایجاد و راه‌اندازی مشاغل کار از راه دور :

مشاغل کار از راه دور برای ایجاد و راه‌اندازی، نیازمند موارد زیر است:

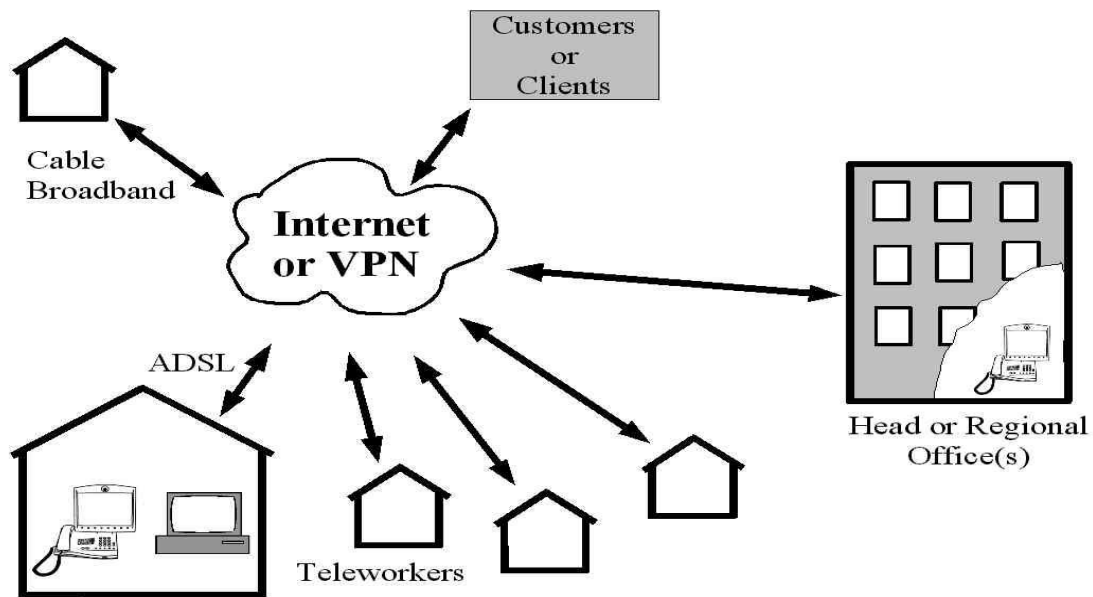
I. مهارت‌های نیروی انسانی مورد نیاز کار از راه دور

نیروی انسانی مورد نیاز در ایجاد و راه‌اندازی کار از راه دور باید دارای خصوصیات و ویژگی‌های زیر باشد:

- ✓ در مورد استفاده از تکنولوژی ارتباطی، رایانه، فاکس و... آموزش‌های لازم را کسب کرده باشد.
- ✓ مهارت‌های لازم را برای برقراری ارتباطی خوب با همکاران و مراجعین فراگیرد.
- ✓ در وضعیت‌های خاص چون بروز اشکال در ادوات رایانه‌ای و حوادث کاری و... توانایی مدیریت بحران را داشته باشد.
- ✓ با نحوه کار در محیط کار مجازی و قسمت‌های مختلف آشنایی داشته باشد.

II. شبکه‌ی ارتباطی

توسعه شبکه‌های محلی (LAN)، ایجاد و گسترش شبکه‌های گسترده (WAN) و نیز ایجاد امکان دسترسی به اینترنت، می‌تواند زیرساخت اصلی توسعه کار از راه دور را فراهم نماید.

شکل ۲- اینترنت، زیرساخت توسعه کار از راه دور

III. ارتباطات راه دور

تسهیل و گسترش ارتباطات انسانی می تواند در توسعه کار از راه دور، نقشی شایسته ایفا نماید. از جمله راه های ارتباط برای مقاصد مختلف کار از راه دور می توان به موارد زیر اشاره نمود:

- ارتباط تلفنی (اعم از عادی، تلفن اینترنتی، تلفن همراه و...)
- پست الکترونیکی^۶
- ویدئو کنفرانس
- پست صوتی
- گپ اینترنتی^۷
- نمابر الکترونیک
- انجمن های الکترونیک
- گروه های خبری^۸

⁶ E-Mail

⁷ Chat

⁸ News Group

IV. خطوط ارتباطی راه دور

کانال های ارتباطی به مثابه مجاری اصلی انتقال داده ها نقش اساسی در توسعه کار از راه دور ایفا می نماید. امروزه به دلیل سرمایه گذاری یکصدساله مخابرات تلفنی در دنیا، به طور قابل ملاحظه ای از خطوط تلفنی و مراکز سوئیچ در ارتباطات دیتا استفاده می گردد. افزون بر آن، گسترش خطوط فیبر نوری، خطوط اختصاصی⁹، سرویس های مختلف مخابراتی (از قبیل ISDN و...)، گسترش ارتباطات ماهواره ای و ارتباطات سیار¹⁰، نقشی بسزا در ایجاد و گسترش کار از راه دور در دنیا ایفا می نمایند.

V. سخت افزارهای پشتیبانی

سخت افزار، به منزله ابزارهای پایه در انجام وظایف شغلی اشخاص از راه دور و ایجاد ارتباطات مورد نیاز، نقشی تعیین کننده دارد و بخش عمده ای از سرمایه گذاری های مورد نیاز برای ایجاد و راه اندازی کار از راه دور، صرف خرید و نگهداری این امکانات می شود. از جمله این ابزارها، می توان به کامپیوترها، چاپگرها، دستگاه های نامبر، مودم، سیستم های برق اضطراری، تجهیزات سوئیچ در شبکه محلی و مسیریاب ها اشاره نمود.

VI. نرم افزارهای پشتیبانی

آنچه مسلم است اینکه به منظور ایجاد محیطی مجازی برای انجام وظایف و امور شغلی مرتبط با کار از راه دور، باید نرم افزارهای مختلفی را به کار گرفت. هریک از این نرم افزارها، کاربردها و قابلیت های خاص خود را دارند. از جمله نرم افزارهای کار از راه دور، می توان نرم افزارهای واژه پرداز¹¹، نرم افزارهای صفحه گسترده¹²، نرم افزارهای نمایش اهداف کاری (از قبیل Power Point)، منابع اطلاعاتی الکترونیک (از قبیل منابع مرجع، لغت نامه ها، دست نامه ها)، نرم افزارهای انتقال فایل، محیط های مجازی کار از راه دور (GroupWare)، نرم افزارهای مدیریت کار از راه دور (Joint Editing) و همچنین نرم افزارهای مدیریت اسناد و مدارک (DMS¹³) را نام برد.

VII. امنیت اطلاعات¹⁴

حفاظت از سیستم های رایانه ای، در مقوله کار از راه دور بسیار حائز اهمیت است. این موضوع، بخصوص در سیستم هایی که توسط افراد مختلف مورد استفاده قرار می گیرند و نیز در سیستم هایی که بر روی اینترنت، در اختیار کاربران قرار دارد، مسئله ای بحرانی است و تاکنون یکی از موانع عمده در رشد و اشاعه کار از راه دور بوده است. نظر به اهمیت امنیت اطلاعات، در این راستا باید مسائل زیر مورد توجه قرار گیرد:

⁹ Leased Lined

¹⁰ Mobile Communications Services

¹¹ Text Processing

¹² Spread Sheets

¹³ Document Management System

¹⁴ Security

- ✓ نحوه دسترسی اشخاص راه دور و مراجعین
- ✓ بررسی ضعف های سیستم داخلی
- ✓ ارتباط شبکه داخلی کار از راه دور و شبکه های دیگر همچون اینترنت و...
- ✓ تدوین سطوح دسترسی افراد (طبقه بندی اطلاعات)
- ✓ تدوین پروتکل های امنیتی
- ✓ بررسی آسیب پذیری کانال های ارتباطی و ایمن سازی آنها
- ✓ کنترل ورود و یا خروج اطلاعات به صورت فیزیکی و یا الکترونیکی (Download/Upload)
- ✓ ذخیره سازی مناسب داده ها و تهیه نسخه پشتیبان
- ✓ مدیریت صحیح ارتباطات

تقسیم بندی انواع اشخاص در کار از راه دور :

در این قسمت، انواع افراد در کار از راه دور- که در اصطلاح به آنان «دورکاران»^{۱۵} گفته می شود- از دید سازمانی بررسی شده است زیرا این مورد و تقسیم بندی های آن برای کاربردهای عملی تر، مناسب تر است:

۱. دورکاران تمام وقت خانگی^{۱۶}
۲. دورکاران سیار^{۱۷}
۳. کارمندان خانگی^{۱۸}
۴. دورکاران پاره وقت^{۱۹}
۵. دورکاران متمرکز^{۲۰}

نقاط قوت (strenght)

- بهبود شرایط کار
- امکان ایجاد رقابت در سطح کارکنان
- استقلال شغلی
- کاهش مخارج
- افزایش رضایت شغلی
- صرفه جویی های مالی برای افراد و سازمان ها
- بهره‌وری بیشتر

¹⁵ Teleworkers

¹⁶ Home Based Teleworkers

¹⁷ Mobile Teleworkers

¹⁸ Self Employed In SOHO

¹⁹ Supplementary Teleworkers

²⁰ Centered Teleworkers

- سلامت افراد به دلیل کاهش رفت و آمد
 - صرفه‌جویی در وقت افراد به دلیل کاهش رفت و آمدهای اداری و شخصی
 - بهبود شرایط خانوادگی ۲۱ افراد با افزایش ارتباطات ۲۲ خانوادگی و انجام امور شخصی و خانوادگی.
- مدیران منابع انسانی با بذل توجه به کار از راه دور می‌توانند مزایای فردی و سازمانی زیر را به ارمغان آورده و موجبات رضایت افراد، کارفرمایان را فراهم سازند:

- مدیریت اداری صحیح و اصولی بر اساس برون‌دادها و نتایج
- امکان استخدام و حفظ کارمندان
- امکان انتخاب کارمندان بدون محدودیت‌های جغرافیایی
- گسترش جغرافیایی حوزه‌های عملکرد سازمان‌ها و نهادها و همچنین ارائه خدمات در سطح ملی و بین‌المللی
- کاهش غیبت‌های اداری کارمندان
- کاهش هزینه‌های مربوط به امور اداری و به تبع آن کاهش هزینه‌های تولید و غیره.

نقاط ضعف (weakness)

- نیاز به ایجاد فضای کاری در منزل
- کاهش ارتباطات شغلی و اجتماعی
- کاهش امنیت شغلی
- عدم مسیر شغلی مشخص و مطمئن
- وابستگی اجرای کار به محدودیت‌های تکنولوژیک
- نیاز به امنیت اطلاعات و مقابله با تهدیدات شبکه‌ای
- نبود مدیریت متمرکز بر نحوه انجام وظایف افراد
- نیاز به پشتوانه قانونی مناسب
- لزوم سواد اطلاعاتی (رایانه‌ای) برای افراد
- نبود امنیت اطلاعاتی به دلیل عدم امنیت و وجود ضعف در شبکه‌های ارتباطی
- مشکلات نصب و نگهداری تجهیزات مناسب در مکان‌ها و موقعیت‌های مختلف
- ایجاد ظرفیت برای ارتباطات ضعیف بین کشاورزان و نیز کارمندان کار از راه دور.
- مقاومت مدیران در برابر کار از راه دور به علت ترس از موقعیت خود که نیروی مازاد به حساب نیایند.
- مشکلات نظارت بر کارمند که چگونه کار می‌کند و ارزیابی عملکرد افراد دورکار.
- نافرمانی در مدیریت جدید و بی‌اعتمادی به افراد.

²¹ Family Conditions

²² Relations, Communications

- نحوه انتخاب و ارزیابی افراد به عنوان کارمندان کار از راه دور مشکل به نظر می‌رسد (از نظر شخصیت، مهارت‌های فنی و حرفه‌ای، وضعیت و محل استقرار دورکاران از نظر دسترسی به امکانات، ادوات ارتباطی و رایانه‌ای).
- نبود پشتوانه قانونی مورد نیاز.
- کارمندان و کشاورزان طالب کار از راه دور ممکن است امکانات مناسب و در دسترس برای انجام کار نداشته باشند (رایانه، ارتباطات اینترنتی و...)
- کاهش ارتباط اجتماعی: کار در محیطی مجزا از دیگر همکاران و مجموعه و عدم وجود پشتیبانی از آنان، شاید باعث گوشه‌گیری و منزوی شدن کارمند شود.
- کاهش ارتباط شغلی: کارمند کار از راه دور باید قادر باشد بدون نظارت، خود را تحریک به کار کند.
- نبود امنیت و شرایط کاری سخت به واسطه ضعف‌های فناوری: در خانه کارمند کار از راه دور باید فضای لازم برای کامپیوتر و تجهیزات دیگر را داشته باشد.
- کارمند کار از راه دور که در خانه کاری می‌کند باید توانایی بررسی عیوب تجهیزات، بدون پشتیبانی و حمایت‌های موجود را در اداره، داشته باشد.

فرصت‌ها (opportunity)

- حفظ محیط زیست و کاهش آلودگی هوا
- کاهش ترافیک
- کاهش مصرف مواد سوختنی
- فراهم شدن شرایط اشتغال برای همه روستاییان (معلولین، زندانیان، زنان خانه دار، سالخوردگان و...)
- کاهش نرخ بیکاری با ایجاد مشاغل جدید و...
- برابری شهروندان و روستاوندان و کمک به کاهش فاصله‌های اجتماعی موجود
- افزایش بهره‌وری
- امکان گزینش افراد کارا از هر جا
- کاهش هزینه‌های اداری از قبیل هزینه‌های ایاب و ذهاب، ساختمان و ...
- مدیریت مبتنی بر کار و نه حضور (خود نظارتی)^{۲۳}
- کاهش فشارهای روحی ناشی از محیط کار^{۲۴} و تعاملات اجتماعی روزمره.

تهدیدها (threat)

- مشکل امنیت اطلاعات.
- عدم احساس نیاز به تغییر در شیوه‌های سنتی متعارف
- ضرورت توجه به فناوری، به موضوع‌های قانونی، به انتخاب مدیران، افراد و به آموزش

²³ Supervisor By Self

²⁴ Work Place

- آماده نبودن سازمان برای انجام تغییرات فرهنگی در سازمان
- هزینه‌های مالی اضافی برای تهیه تجهیزات کار از راه دور (مانند رایانه و...)
- نبود مقبولیت اجتماعی زیاد در پدیده کار از راه دور
- نیاز به برنامه‌ریزی دقیق و سنگین.

نتیجه گیری و پیشنهادات :

کار از راه دور به عنوان زیر مجموعه‌ای از فناوری اطلاعات و ارتباطات تأثیر همه جانبه ای بر روستا می گذارد و در نهایت می تواند توسعه پایدار روستایی را تسریع و تقویت بخشد. به کارگیری این فناوری مستلزم ارائه آموزش هایی منطبق با سطح دانش روستائیان و مروجین می باشد. این آموزش ها باید به یادگیری و در نهایت تغییر رفتار روستائیان و مروجین بینجامد و استفاده از این فناوری ها در کلیه امور روزمره آنان نهادینه گردد. کار از راه دور هم می تواند برای روستائیان و هم برای کارمندان جهاد کشاورزی و مروجین ابزاری مؤثر و مفید در تحقق اهداف توسعه روستایی باشد. از آنجایی که کار از راه دور انعطاف زیادی در زمان و مکان دارد و امکان حفظ شغل بعد از جابه جایی افراد را ممکن می کند لذا با کار از راه دور توازن بین خانه و کار راحت تر برقرار و امکان کار برای معلولان و افراد در مناطق دورافتاده ی روستایی نیز فراهم می شود. گریز از بروکراسی، میل به خودمختاری و کاستن از زمان صرف شده برای رفت و آمد از دیگر مزایای کار از راه دور است. اما از دیدگاه منفی، انزوا از معایب آن است. انزوای حرفه ای را می توان با راهبردهایی چون ایجاد شبکه یا حضور در همایش ها کاهش داد. دور کاران باید خوددار، سازمان یافته، مبتکر، توانمند در مدیریت زمان و دارای سواد رایانه ای باشند و بتوانند با فقدان تماس های اجتماعی کنار بیایند و مشکل گشای کارآمدی باشند. از طرفی باید امکان حمایت مدیران ارشد جهاد کشاورزی، پذیرش نوآوری، شناسایی نیازهای دور کاران، منابع مالی کافی برای شروع و ادامه کار، وجود تجهیزات اطلاع رسانی و ذخیره سازی باید فراهم باشد. فراهم آوردن امکانات کار از راه دور هر چند دارای هزینه های اولیه سنگین می باشد ولی نتایج و بازده آینده آن نه تنها این هزینه ها را جبران نموده بلکه مزایا و فرصت های آن می تواند دستیابی به اهداف توسعه پایدار روستایی را امکان پذیر نماید. به این منظور باید نقاط قوت و ضعف این شیوه کاری را برای مروجین و کشاورزان مورد توجه قرار داده و تلاش شود تا از فرصت های به دست آمده به نحو احسن استفاده شده و تهدیدات پیش رو رفع شود. هرچند به نظر می رسد مراکز ICT روستایی در این راستا قدم هایی برداشته اند اما نباید مفهوم و ماهیت کار از راه دور را با آن اشتباه گرفت. به نظر می رسد کار از راه دور برای مشاوره های آموزشی - ترویجی در شرایط خاص گزینه ای مطلوب باشد.

برای تحقق این منظور، تعدادی راهکار عملی با در نظر گرفتن نقاط قوت و ضعفها، فرصت ها و تهدیدها پیشنهاد شده است:

- ارائه آموزش های کوتاه مدت کار از راه دور به جوانان روستایی و تربیت نیروهای تکنسین و جهت دهی دانش آموزان روستایی به سمت فراگیری ابزارهای فناوری اطلاعات.
- شبکه کار از راه دور مطابق با نیاز روستائیان و با ساده ترین روش در روستاها ایجاد گردد.
- کلیه برنامه های مربوط به توسعه آموزش های آنلاین باید مبتنی بر نیاز روستائیان (تقاضا مداری) بوده و تکنولوژی های متناسب با آن بکار گرفته شود.

فهرست منابع:

- اسدی، ع.، شریف زاده، ا.، و مرادنژادی، ه. (۱۳۸۶). درآمدی بر کاربری فناوری های اطلاعات و ارتباطات در توسعه روستایی، تهران: سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی.
- حسینی، س. م.، و شریف زاده ا. (۱۳۸۶). سناریوهای بهسازی ترویج کشاورزی: در جستجوی یک پارادایم نوین. کرج: نشر آموزش کشاورزی
- خیری، ش.، و بلوچی، ح. (۱۳۸۲). نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در توسعه کشاورزی در روستا. همایش کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در روستا، پژوهشکده الکترونیک - دانشگاه علم و صنعت ایران. اسفند.
- Adekoya, A. E. (2006). Use of ICT Among Rural People in Oyo State, Nigeria. Research Journal of Applied Sciences, [On-line], 1(1-4):101-105. Available on the: <http://www.medwelljournals.com/fulltext/rjas/2006/101-105.pdf>
- Coyle. D. 1997. Weightless World: Strategies for Managing the Digital Economy, Capstone Publishing, Oxford,.
- Daniels K., Lamond D., Standen P. 2000.: Managing Telework. Business Press Thomson Learning.
- European Assembly on New Ways to Work. 2001. Helsinki: 12-14.9., pp. 66-77.. telemediated.
- Huws,Ursula. 2001. "Virtual work in a real world" ", in Telework -Report of the 8th
- Huws. U. and Jagger. N.1999. Teleworking and Globalisation, Institution for Employment Studies.
- Leadbeater. C.2000.Living on Thin Air, Penguin, Harmondsworth. see for instance, Don Tapscott (ed), Blueprint to the Digital Economy: Wealth Creation in the Era of E-business, 1998; Don Tapscott, The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence.
- McGraw Hill, Dale Neef (ed) .1995. The Economic Impact of Knowledge (Resources for the Knowledge-based Economy), Butterworth-Heinemann.
- Quah .D.T.1997. "Increasingly Weightless Economies", in Bank of England Quarterly Bulletin, February, , p. 49; and "Policies for the Weightless Economy", Lecture to the Social Market Foundation, London, April 21.
- Ursula Huws.1999. Material World: the Myth of the Weightless Economy, in Panitch and Leys (eds), Socialist Register.

Analysis of Tele-working in rural extension and development using SWOT approach

A. Soleimani and Q. Zarafshani

Abstract

Tele-working is a new approach in conducting functions using computerized and communicative means to create new job opportunities for operators and managers. In fact, “Tele-working” is tangible crystallization of ICT application in the field of employment generation for individuals. This process seems very flexible in terms of time and place in doing duties and responding the issues, so that upon changing geography of the work place, it will be carried out perfectly. In another word, “Tele-working” represents a modern arrangement and setting of employment components both at time and place dimensions towards improvement of its outputs via computer application. Given precious capabilities and effectiveness of tele-working at rural development scale, and need for using updated technology, this study focuses on appraising tele-working through SWOT approach. At the end, it has been proposed certain suggestions towards optimal utilization of such initiative in favor of rural development intention.

Key words: Tele-working, work and employment, ICT, Rural development